

Zelfbehandeling van frequente hoofdpijn: een Belgische apotheekstudie

E. Mehuys¹, K. Paemeleire², T. Van Hees³, T. Christiaens⁴, L. Van Bortel⁵, I. Van Tongelen¹, G. Philippe⁵, M-L. Prevot⁵, B. Evrard⁵, M. Piette⁵, L. De Bolle¹, J-P. Remon¹ en K. Boussery¹

(1) Eenheid Farmaceutische Zorg, Universiteit Gent

(2) Dienst Neurologie, Universitair Ziekenhuis Gent

(3) Departement de Pharmacie, Universiteit de Briege

(4) Vakgroep Human Geneeskunde en eerste lijn gezondheidszorg, Universiteit Gent

(5) Vakgroep Farmacologie, Heymans Instituut, Universiteit Gent

Inleiding

Hoofdpijn is een veel voorkomende pijnklacht, die vaak door de patiënt zelf behandeld wordt met over-the-counter (OTC)-medicatie.

Doelstelling

Doel van deze studie was inzicht te krijgen in het type hoofdpijnklachten en het medicatiegebruik van patiënten met frequente hoofdpijn (≥ 1 x/maand) die aan zelfbehandeling doen.

Methode: Deze observationele studie werd uitgevoerd in 152 Belgische officina-apotheken door stagiairs van Universiteit Gent en Universiteit Luik. Alle studiepersonen ($n=1205$) vulden: (1) een vragenlijst in die peilde naar hun huidige hoofdpijnmedicatie en een eventuele hoofdpijndiagnose van een arts, (2) de ID-Migraine Screener (ID-M) en (3) de Migraine Disability Assessment Questionnaire (MIDAS).

Resultaten

Vierenvertig % van de studiepersonen ($n=528$) hadden voor hun hoofdpijn geen diagnose van de arts, en 225 van hen (225/528; 42,6%) scoorde positief op de ID-M. De meest gebruikte acute hoofdpijngeneesmiddelen waren: paracetamol (gebruikt door 62% van de studie populatie), NSAIDs (39%), en combinatie-analgetica (36%). Slechts 12% van de patiënten met een arts-diagnose van migraine gebruikte profylactische medicatie, en 25% gebruikte triptanen. Ongeveer 24% van de studiepersonen ($n=292$) bleken een chronische overgebruikers van acute hoofdpijnmedicatie te zijn. Het ging hierbij om overgebruik van: combinatie-analgetica (= codeïne- of cafeïnebevattende combinatiepreparaten) ($n=166$), 'enkelvoudige' analgetica (= paracetamol, aspirine of NSAID) ($n=130$), triptanen ($n=19$), ergotamine ($n=6$) en opioïden ($n=5$). Slechts 14,5% van de studiepopulatie kreeg ooit het advies van een zorgverstreker om acute hoofdpijnmedicatie niet te frequent te gebruiken.

Conclusie

Deze studie toonde onderdiagnose van migraine, laag gebruik van migraine profylaxis en triptanen, en hoge prevalentie van medicatie-overgebruik aan bij apotheekbezoekers die aan zelfbehandeling van frequente hoofdpijn doen. Apothekers kunnen een strategische rol spelen in de educatie en doorverwijzing van deze zelfmedicerende hoofdpijnpatiënten.